

Gastrostooma-tietoa vanhemmille

Lapsellenne asennetaan tai on asennettu mahalaukkuavanne eli gastrostooma riittävän nesteiden ja/tai ravinnon saannin turvaamiseksi sekä lääkkeiden annon helpottamiseksi. Toimenpiteen yhteydessä gastrostoomaan asetetaan tai on asetettu ensimmäiseksi ravintoportiksi joko [Flocare PEG -ensiasennusletku](#) tai [MIC-KEY® -ravintoportti](#).

Asennuksen jälkeen

- Haavan paraneminen kestää 1-2 viikkoa, jonka aikana kylpeminen ja uiminen on kiellettyä. Haavan suihkutusta on sallittua toisesta leikkauksen jälkeisestä päivästä alkaen. Haavan parannuttua myös kylpeminen ja uiminen on sallittua.
- Gastrostooma-kanavan muodostuminen kestää noin 2-3 kuukautta. Ensimmäisen ravintoportin tulisi pysyä paikoillaan, kunnes kanava on muodostunut. Yleensä ensimmäistä ravintoporttia pidetään 3-4 kuukauden ajan.
- Flocare PEG -ensiasennusletkun jälkeen ravintoportiksi vaihdetaan MIC-KEY® -ravintoportti. MIC-KEY® -ravintoporttia kutsutaan usein myös napiksi. Toimenpide tehdään nukutuksessa.
- Kun MIC-KEY® -ravintoporttia eli nappia käytetään ensimmäisenä ravintoporttina, tuetaan mahalaukku vatsanpeitteisiin yleensä kolmella ihon päällä olevalla ankkurinapilla. Ankkurinapin ompelut sulavat 2-4 viikon kuluessa, jonka jälkeen ankkurinapit irtoavat.
- MIC-KEY® -ravintoportti eli nappi vaihdetaan uuteen 3-6 kuukauden välein. Voitte vaihtaa napin itse kotona tai se voidaan vaihtaa vastaanotolla ennalta sovitun käytännön mukaan. Nappi on vaihdettava uuteen aiemmin, jos napin korkki, takaiskuventtiili tai ballonki rikkoutuu.
- Gastrostooma-kanava umpeutuu nopeasti ilman ravintoporttia, jopa muutamassa tunnissa. Jos ravintoportti irtoaa, laittakaa nenämahaletku tai vanha MIC-KEY® -ravintoportti eli nappi mahdollisimman pian takaisin kanavaan. Teipatkaa letku tai nappi ihoon kiinni. Voitte antaa nesteitä, ravintoa ja lääkkeitä teipatun letkun tai napin kautta. Uuden napin saatte virka-aikaan vastaanotolta.
- Kiinnittäkää erityistä huomiota lapsenne suuhygieniaan. Suun kautta ruokailun vähentyessä myös syljeneritys vähenee altistaen hampaiden reikiintymiselle.

Ruokailu

- Huolehdi hyvästä käsihygieniasta ruokailun aikana.
- Ruokaillessa suositellaan puoli-istuvaa tai istuvaa asentoa oksentelun ehkäisemiseksi.

- Ruokailuun käytetään erillistä **ravinnonsiirtolaitetta** tai **ruiskua**, joka liitetään ravintoporttiin. Ravinnonsiirtolaitteen tai ruiskun voi liittää suoraan Flocare PEG - ensiasennusletkuun, MIC-KEY® -ravintoportti eli nappi sen sijaan vaatii välikappaleeksi aina **syöttöletkun**. Napin takaiskuventtiili rikkoutuu, jos ruiskun liittää suoraan nappiin.
- **Syöttöpumpun** avulla ruokailu on tasaista ja ruokailunopeutta voidaan helposti säädellä.
- Huuhdelkaa ravintoportti vedellä aina ruokailun jälkeen. Erityisen tärkeää ravintoportin huuhtelu on lääkkeiden annon yhteydessä tukkeutumisen ehkäisemiseksi.
- Huuhdelkaa ravinnonsiirtolaite ja syöttöletku vedellä ruokailujen välillä. Ravinnonsiirtolaite vaihdetaan uuteen päivittäin, syöttöletku kerran viikossa.
- Jos ruokailu on kivuliasta, keskeyttäkää ruokailu ja ottakaa yhteyttä vastaanotolle.

Ihon hoito

- Suihkuttakaa gastrostoomaa päivittäin. Puhdistakaa ja kuivatkaa iho huolellisesti ravintoportin ympäriltä myös jokaisen ruokailun jälkeen.
- Gastrostooma-kanavasta voi ohivuotona tulla jonkin verran nestettä ja/tai ilmaa röyhtäisyn tapaan. Myös verta voi tulla vähäisiä määriä. Neste on hyvä imeyttää ravintoportin alla pidettävään taitokseen, jotta gastrostoomaa ympäröivä iho pysyy kuivana ja ehjänä. Iho-ongelmissa voi kokeilla paremmin imeviä taitoksia.
- Vaihtakaa taitosta useita kertoja päivässä, puhdistusten yhteydessä. Voitte tarvittaessa päästää ilmaa pois mahalaukusta avaamalla Flocare PEG -ensiasennusletkun tai MIC-KEY® -ravintoportin eli napin syöttöletkun sulkijan.
- Gastrostooma-kanavan suuaukon lievä punoitus on normaalia. Jos iho punoittaa laajemmin tai gastrostooma-kanavasta tulee märkää, voi antibioottihoito olla tarpeen. Iho-ongelmien pitkittyessä ongelmana saattaa olla ravintoportin epäsopiva koko tai lapsen oma ihokudostyyppi.
- Gastrostooma-kanavan suuaukolle voi kasvaa punainen, vadelmamainen granulooma. Granulooma on kudoksen liikakasvua, jota hoidetaan esimerkiksi laapistamalla. Toisinaan tarvitaan nukutuksessa tehtävä toimenpide liikakasvun hillitsemiseksi.

Ballongin veden tarkistaminen

- MIC-KEY® -ravintoportti eli nappi pysyy paikoillaan vedellä täytetyn ballongin avulla. Ballongissa tulee olla 1,5-5 ml vettä, napin ja lapsen koosta riippuen. Tarkistakaa ballongin vesi kerran viikossa.
- Vesi tarkistetaan tyhjentämällä ballonki ruiskulla ja vaihtamalla uusi vesi tilalle. Napista pidetään samalla kiinni niin, ettei nappi luiskahda pois paikoiltaan ballongin ollessa tyhjä.
- Huomio! Nesteitä, ravintoa tai lääkkeitä ei voi laittaa ballonkiventtiiliin!

Yhteydenotot

Ottakaa yhteyttä Lasten ja nuorten urologian ja gastrokirurgian vastaanotolle, jos teillä on kysyttävää tai ongelmia gastrostoomaan liittyen.

- Sairaanhoitaja, puhelin 02 313 2449
- Soittoajat ma–ti ja pe kello 8.30–9, ke–to kello 8–8.30

Lisätietoa

- <https://www.nutricia.fi/tuotteemme/flocare/>
- <http://www.mic-key.fi/>